

Doc. Tatiana W. Niczyszyna, kand. ped. nauk

*Brzeski Państwowy Uniwersytet im. A. S. Puszkina w Brześciu,
Republika Białorusi*

Dr Tatiana S. Aniskevich

Niepaństwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Białymstoku

**KONFERENCJA NAUKOWA:
SZKOŁA PODSTAWOWA: PROBLEMY,
PRIORYTETY I PERSPEKTYWY ROZWOJU,
BRZESKI PAŃSTWOWY UNIWERSYTET
IM. A. S. PUSZKINA
Brześć 11 listopada 2015 roku**

V Naukowo-Praktyczna Konferencja *Szkoła podstawowa: problemy, priorytety i perspektywy rozwoju* poświęcona 70. rocznicy Uniwersytetu, została zorganizowana przez Katedrę Pedagogiki Wczesnoszkolnej. Konferencja zgromadziła uczonych z regionu brzeskiego: pedagogów, lekarzy, studentów, uczniów – wszystkich, którzy są zainteresowani problemami pedagogiki szkoły podstawowej, psychologicznego rozwoju młodych uczniów w wieku szkolnym, interakcji szkoły z rodziną, metodami nauczania poszczególnych dyscyplin na pierwszym szczeblu ogólnego średniego wykształcenia oraz kształcenia zawodowego przyszłych nauczycieli. Wśród zaproszonych gości w konferencji uczestniczyli polscy koledzy – pracownicy Niepaństwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Białymstoku.

Obrady plenarne zostały rozpoczęte przez Rektora Uniwersytetu prof. A. N. Sender, która w swoim referacie skupiła się na znaczeniu wychowania studentów jako obywateli i profesjonalistów. Według Pani Profesor, aktywność obywatelska studentów prowadzi do obywatelskiej dojrzałości, co oznacza wysoki poziom demokratycznej świadomości, zaangażowania na rzecz wartości demokratycznych i praw człowieka, otwartości na świat, świadomości i akceptacji praw i obowiązków jako członków społeczeństwa, udziału w życiu społecznym i politycznym. Kształcenie studentów jako obywateli jest ukierunkowane na rozwijanie patriotyzmu, aktywnej postawy obywatelskiej, opartej na wartościach demokracji i wolności, umacnianie świadomości swoich praw i obowiązków obywatelskich zapisanych w Konstytucji Republiki Białoruś. Według A. N. Sender, na Uniwersytecie im. A. S. Puszkina potencjał liderów samorządu studenckiego oraz organizacji pozarządowej „Białoruski Republikański Związek Młodzieży” (związku zawodowego studentów) jest wykorzystywany produktywnie podczas imprez kulturalnych, rozrywkowych i sportowych oraz społecznie istotnych działań mających na celu zwiększenie aktywności obywatelskiej młodzieży.

Z kolei prof. M. P. Osipova w swoim wystąpieniu szczególną uwagę zwróciła na wsparcie naukowo-metodyczne procesu uczenia się przyszłych nauczycieli z pozycji ich kompetencji. Przede wszystkim chodzi tu o to, że głównym ogniwem podejścia kompetencyjnego jest szkolenie nauczycieli zorientowane na praktykę. To oznacza kształtowanie nie tylko wiedzy konkretnej, a także wiedzy uogólnionej, która charakteryzuje się zrozumieniem, uświadomieniem, zdolnością do interpretacji, etc., co dalej zmierza do rozwoju doświadczeń edukacyjnych. Ponieważ Republika Białorusi stała się członkiem Procesu Bolońskiego, nauczyciele mają wiele do przemyślenia i wyjaśnienia w zakresie projektowania treści programów, planów, modeli, itp. do procesu edukacyjnego.

O polskich doświadczeniach kształtowania podstawowych kompetencji w szkołach zakomunikowała dr hab. A. Popławska, przedstawicielka Niepaństwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Białymstoku. Według słów Referentki w Polsce zwraca się szczególną uwagę na kwestię określenia skutecznych sposobów

pomiaru i oceny kluczowych kompetencji. Organizuje się egzaminy krajowe z języka ojczystego, matematyki, nauk ścisłych i przyrodniczych, co najmniej jednego języka obcego, a także szacunkowych umiejętności obywatelskich i społecznych uczniów. W szkole podstawowej, egzamin ma poziom interdyscyplinarny i ocenia się w nim czytanie, pisanie, rozumienie i korzystanie z informacji, jak również praktycznego zastosowania wiedzy. Powołano również różne komisje (krajowe i międzynarodowe) w celu oceny poziomu kompetencji uczniów.

W referacie dr A. Jacewicz został przedstawiony problem ojczystego języka jako środka skutecznego porozumiewania się uczniów, opisane składowe i wskaźniki kompetencji porozumiewania się w języku ojczystym.

Doc. T. V. Nicziszyna, Kierownik Katedry Pedagogiki Edukacji Wczesnoszkolnej Brzeskiego Uniwersytetu Państwowego imienia A. S. Puszkina, w swoim wystąpieniu skupiła się na pedagogicznym aspekcie zapobiegania narkomanii nieletnich oraz konieczności budowania wieloskładnikowego systemu zapobiegania uzależnieniom na podstawie rozwoju zdrowia, dobrego samopoczucia i jakości życia.

Zainteresowaniem uczestników konferencji cieszyło się wystąpienie dyrektora Regionalnego Centrum Kształcenia Korekcyjnego i Rehabilitacji T. W. Żuk. Referentka zauważyła, że kształcenie specjalne w nowoczesnych warunkach jest integralną częścią systemu edukacyjnego, który pozwala osobom ze specjalnymi potrzebami realizować prawa do edukacji i opieki korekcyjnej na wszystkich poziomach edukacji. Działalność systemu kształcenia specjalnego w Brześciu ma na celu poprawę jakości życia i kształcenia dzieci ze specjalnymi potrzebami. W tym celu tworzy się rozwojowe, adaptacyjne środowiska edukacyjne bez barier, rozwija edukację inkluzyjną, podnosi kompetencje nauczycieli kształcenia specjalnego oraz rodziców dzieci ze specjalnymi potrzebami, tworzy tolerancyjne nastawienie społeczeństwa do problemów osób niepełnosprawnych.

Kolejny blok wystąpień w ramach konferencji odnosił się do profilaktyki zachowań dewiacyjnych nieletnich, takich jak kradzieże, zachowania samobójcze, cyberprzemoc, destrukcyjne graffiti.

Podczas sekcji tematycznych konferencji omówiono zagadnienia związane z poprawą procesu edukacyjnego w szkole podstawowej:

- Propedeutyka kształtowania logicznego myślenia u dzieci w wieku przedszkolnym (dr T. S. Oniskevich),
- Zagadnienia ciągłości w rozwoju pojęć geometrycznych w wieku przedszkolnym i szkolnym (doc. T. S. Budko),
- Nauczanie intonacji na lekcjach języka białoruskiego i czytania literatury (doc. N. G. Gorbachik),
- Kształtowania umiejętności świadomego czytania u młodszych uczniów (doc. G. M. Koncawaja),
- Stosowanie aktywnych metod w procesie kształcenia (doc. A. E. Levoniuk) i innych.

O problemach działalności Centrum Edukacji Specjalnej, na przykładzie specjalnej szkoły dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną poinformowała dyrektor szkoły L. G. Denisievich. Centrum Edukacji Specjalnej jest to organizacyjny i strukturalny dział, zaangażowany w rozwój, akumulację, selekcję, systematyzację, przechowywanie i rozpowszechnianie informacji oraz materialnych i intelektualnych zasobów (wiedza, umiejętności, technologii itp) niezbędnych do organizacji jakościowego procesu edukacyjnego z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Pracownicy Centrum w działalności ośrodka kierują się:

- zasadą otwartości działania pedagogicznego (zaangażowanie wszystkich nauczycieli z doświadczeniem teoretycznym i praktycznym),
- zasadą współpracy instytucji edukacyjnych z partnerami społecznymi (uczestnictwo w działaniach Centrum pracowników uczelni wyższych, pomocniczych szkół z internatem regionu brzeskiego, centrów korekcji i rehabilitacji, itp.),
- zasadą orientacji na potrzeby kształcenia specjalnego w regionie (praca w Centrum jest oparta na możliwościach i potrzebach regionu, pod uwagę jest brana liczba dzieci, ich możliwości rozwoju oraz potrzeby akumulacji określonego materiału),
- zasadą świadomości (praca Centrum ma być prezentowana na stronie internetowej szkoły, praca Centrum zasobów in-

formacji może być przedstawiona w biuletynach oraz broszurach informacyjnych.

Docent E. F. Sivashinskaja mówiła o praktycznych krokach edukacji inkluzyjnej w szkołach integracyjnych. Jak podkreśliła w swoim wystąpieniu, nauczyciele placówek oświatowych są członkami edukacji inkluzyjnej na poziomie kształcenia średniego ogólnego wraz z uczniami ze specjalnymi potrzebami i uczniami bez tych potrzeb oraz rodzicami obu grup dzieci. Będą oni musieli dostosować środowisko nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów klas integracyjnych oraz bezpośrednio uczestniczyć w ich wsparciu psychopedagogicznym (zamiast: psycho-pedagogicznym). Strategiczne kierunki działania wychowawcy klasy to:

- monitorowanie poszczególnych uczniów podczas zajęć edukacyjnych i pozalekcyjnych,
- przygotowanie dokumentów opisujących cechy psychologiczne i edukacyjne uczniów, odzwierciedlone w osobowości, zachowania, relacje interpersonalne z rówieśnikami, a zwłaszcza poziom intelektualny i emocjonalny, rozwój moralny, rodzaje trudności uczenia się, itp.,
- utrzymywanie stałego kontaktu z nauczycielami, psychologiem szkolnym, defektologiem, asystentem nauczyciela (opiekuna), lekarzem, administracją szkoły, rodzicami, itp. i definiowanie z nimi indywidualnej drogi psychologiczno-pedagogicznego wsparcia uczniów z potrzebami specjalnymi, tworzenie niezbędnego psychologicznego klimatu w klasie, który jest oparty na tolerancyjnej postawie wobec uczniów, socjalizacji i integracji ze społeczeństwem.

W zakończeniu uczestnicy Konferencji uznali, że poruszone kwestie były niezwykle ważne i znaczące w dyskusji o problemach szkoły podstawowej. Wyrażono też zainteresowanie kontynuacją wzajemnej współpracy opartej na dialogu i wymianie doświadczeń.